

Asia: VN/23656/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle toimeentulotuesta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Erityisperusteet asumismenojen täysimääräiseen huomiointiin

Näkövammaisten liitto pitää hyvänä, että erityisperusteet tilanteista, jolloin asumismenot voitaisiin huomioida täysimääräisesti, vaikka ne ylittäisivät tarpeellisen suuruisena pidetyn määrän, on kirjattu lakiin.

Toimeentulotuesta annetun lain 7 a §

Näkövammaisten liitto ehdottaa lisättäväksi yksityiskohtaisiin perusteluihin 7 a §:n 3 momentin 2 kohtaan tilaa vieväksi apuvälineeksi opaskoiran. Opaskoira on lääkinällisen kuntoutuksen apuväline, josta on kirjattu tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön julkaisemissa valtakunnallisissa lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteissa (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2023:13, kohta 12 39 01).

Lisäksi ehdotamme 3 momentin 6 kohtaan lisättäväksi vammautumisen yllättävänä elämänmuutoksen aiheuttamana kriisitilanteena. Vammautuminen on äkillinen kriisitilanne sekä vammautuneelle itselleen että läheisille.

Lain 7 a§:n 4 momentin mukaan asiakasta veloitetaan hakeutumaan halvempaan asuntoon kolmen kuukauden aikana. Kolme kuukautta on haastava aika löytää edullisempi, näkövammaiselle tai kuulonäkövammaiselle ihmiselle soveltuva asunto. Asunnon ja sen ympäristön esteettömyydellä ja turvallisuudella sekä liikenneyhteyksillä on suuri merkitys. Elleivät nämä toteudu, niiden puutteet lisäävät vammaispalvelulain (380/1987) mukaisten kuljetuspalveluiden tarvetta.

Jos nykyinen asunto on näkövammaiselle ihmiselle esteetön ilman vammaispalvelulain mukaisia asunnon muutostöitä, voi uuteen asuntoon muuttaminen aiheuttaa tarvetta muutostöille ja näin ollen kustannuksia hyvinvointialueelle. Myös tämä tulee ottaa huomioon. Asiasta on aiheellista kirjoittaa pykälän yksityiskohtaisiin perusteluihin, sillä tällä on vaikutusta myös muulla tavoin vammaisten ihmisten tilanteeseen.

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus

Suomi on ratifioinut YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen 10.6.2016. Sopimus on voimassa lain tasoisena.

Sosiaali- ja terveysministeriö on tämän lausuntopyynnön jakelussa sivuuttanut vammaisjärjestöt eikä siten ole noudattanut YK:n vammaissopimuksen velvoitetta. YK:n vammaissopimuksen 4 artiklan 3 kohdan osallistamisvelvoite on yksiselitteinen. Näkövammaisten liitto huomauttaa, että lausuntopyyntö olisi tullut lähettää myös eri vammaisjärjestöille.

Uudistusten yhteisvaikutusten arviointi puuttuu

Tällä hetkellä on käynnissä useita lyhyellä ajalla valmisteltavia lainsäädäntömuutoksia. Niiden yhteisvaikutusten arviointi on tekemättä. Muutokset vaikuttavat osittain samoihin ihmisryhmiin, joten yhteisvaikutusten arviointi on välttämätöntä.

Lisätietoja

toimeentuloturvan asiantuntija Vuokko Jantunen, vuokko.jantunen@nkl.fi

Kokko Sari
Näkövammaisten liitto ry